

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/313/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113217575
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5113217575.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vězňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: M. I., bytom u W. XXX, XXX XX P., štátny občan SR, v konaní o zaplatenie 112 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 6C/212/2013-35 zo dňa 6.2.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č.k. 6C/212/2013-35 zo dňa 6.2.2014 **zrušuje a vracia** vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol (I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva (II.). Výrokom III. rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu v Čadci titulom súdneho poplatku za návrh sumu 16,50 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd poukázal na Článok 1, Článok 2 bod 1, Článok 3, Článok 5 bod 1, 3, Článok 7 bod 1, Článok 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a konštatoval, že predmetom konania je cezhraničný spor v zmysle čl. 3 bodu 1 Nariadenia Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko žalobca má sídlo v Českej republike, teda v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu, konajúceho vo veci. Hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky nepresahuje 2.000 Eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov, preto sa podľa čl. 2 bodu 1 Nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 na tento spor uplatňuje predmetné nariadenie. Žalovaný má bydlisko v obvode Okresného súdu Čadca, ktorý je z tohto dôvodu v zmysle uvedeného nariadenia príslušným súdom na konanie vo veci.

Okresný súd uviedol, že žalobca je obchodná spoločnosť so sídlom na území Českej republiky. Žalovaný je fyzická osoba, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky.

Žalobca si uplatnil pohľadávku formulárom návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 jeho doručením okresnému súdu dňa 28.03.2013. Okresný súd rozhodol na nariadenom pojednávaní dňa 6.2.2014.

Okresný súd uviedol, že predmetom konania je spor zo zmenky. Preskúmaním obsahu zmenky predloženej žalobcom okresný súd zistil, že ide o vlastnú zmenku, ktorá obsahuje nasledovné údaje:

- Označenie, že sa jedná o zmenku,
- Číslo zmluvy: 50850050,
- Meno, priezvisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - žalovaného,
- Miesto vystavenia: Čadca,

- Dátum vystavenia: 2.7.2010,
 - Zmenková suma: 112 Eur,
 - Vyhlásenie vystaviteľa: „Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zmenkovú sumu stodvanásť Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 25.11.2010“,
 - Splatné: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava,
 - Doložka: „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.
- Na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na žalobcu.

Okresný súd za aplikácie článku I § 75, článku I § 11 ods. 1, článku I § 5 ods. 1, článku I § 48 ods. 1 bodu 2, § 33 ods. 1, 2, § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 191/1950 Zb.“), § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka konštatoval, že žalovaný je vystaviteľom vlastnej zmenky vystavenej dňa 2.7.2010 na rad POHOTOVOSŤ, s.r.o., ktorá zmenka bola indosovaná na žalobcu. Zmenka je prevoditeľný cenný papier a práva zo zmenky sa prenášajú indosamentom (rubopisom). Okresný súd skúmal, či zmenka spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti vlastnej zmenky, pretože pri uplatňovaní zmenkového práva sa uplatňuje prísny formalizmus. Medzi podstatné časti zmenky patrí určenie jej splatnosti len takým spôsobom, ktorý zákon pripúšťa. V zmenke môže byť splatnosť určená iba jedným zo spôsobov upravených v § 33 zákona č. 191/1950 Zb.. Z vyjadrenia žalobcu malo vyplývať, že predložená zmenka je vistazmenkou. Okresný súd vyslovil, že tzv. vistazmenka (na videnie) je splatná pri predložení, musí byť predložená najneskôr do jedného roku od vystavenia, ak nie je vystaviteľom alebo indosantom stanovená iná lehota (§ 34 zákona č. 191/1950 Zb.). Zmenka, z ktorej sa žalobca domáha svojho práva, obsahuje dva údaje o splatnosti 1/ „zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: „POHOTOVOSŤ, s.r.o.“, 2/ splatné: „POHOTOVOSŤ, s.r.o.“ „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Podľa prvého spôsobu ide o zmenku na videnie (vistazmenku), ktorá je splatná pri jej predložení. Podľa druhého spôsobu ide o splatnosť na určitý čas po dátume vystavenia (datozmenku), splatnosť nastáva po uplynutí 4 rokov od vystavenia zmenky. Nakoľko v zmenke sú uvedené dve možnosti splatnosti, spôsobuje to absolútnu neplatnosť z dôvodu jej neurčitosti podľa § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb.. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Obdo/59/2010 zo dňa 26.1.2011. Vzhľadom na materiálnu zmenkovú prísnosť vyžadujúcu presné uvedenie náležitostí obsahu zmenky okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalovanému ako úspešnému účastníkovi právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže si tento trovy konania žiadne neuplatnil. Z dôvodu, že žalobca nezaplatil súdny poplatok za žalobu, okresný súd ho zaviazal v rozhodnutí zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 16,50 Eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), f) O.s.p.. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Táto prekvapivosť vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu okresný súd uplatnený nárok zamietol, ale najmä vyplýva z rozporu napadnutého rozhodnutia s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Prvostupňový súd dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti, ktorý má vyplývať z údajného rozporu medzi na zmenke napísaným údajom „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Žalobca poukázal na to, že v zmysle článku I § 33 zákona č. 191/1950 Zb. môže byť splatnosť zmenky určená len štyrmi spôsobmi predpokladanými zákonom, inak je zmenka ničotná (neplatná). Jedným zo spôsobov splatnosti zmenky je splatnosť na videnie (ide o tzv. vistazmenku). Zákon explicitne neudáva, akým spôsobom sa má doložka uviesť. Spôsob uvádzania doložiek splatnosti bol zaužívaný v zmenkovej doktríne už desaťročia, pričom rozhodujúca je doktrína a judikatúra po roku 1930, od kedy sa datuje platná právna úprava. Je zaužívané pri vistazmenkách používať na označenie údajov zročnosti údaj najmä nasledovnými slovnými vyjadreniami: „na predloženie“, „po predložení“, „pri predložení“, „na videnie“. Je nesporné, že údaj, ktorý je uvedený na predloženej zmenke ako údaj splatnosti „pri predložení“, je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri vistazmenke, t.j. zmenke splatnej na videnie. V zmysle článku I § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže lehotu na platenie predĺžiť, alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Žalobca uviedol, že opätovne ani v tomto prípade nie je v zákone explicitne uvedené, ako sa má údaj o predĺžení, resp. skrátení lehoty uviesť. Dôležité je, aby bol údaj dostatočne určitý. Je potrebné mať zároveň na zreteli, že zmenka predstavuje abstraktný záväzok, stelesňuje právo samé o sebe, je zo zákona prevoditeľná indosamentom, a preto sa pri

posudzovaní podstatných náležitostí vyžadujú prísnejšie kritériá. V tejto veci je na zmenke uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Pri jazykovom výklade uvedeného je celkom zrejmy význam slova „na platenie“, „predložiť“. Na základe uvedených výkladových pravidiel je možné vyvodiť, že zmenka má byť predložená počas obdobia štyroch rokov od vystavenia, to znamená, že uvedený údaj vymedzuje časový úsek, od kedy má byť zmenka predložená na platenie. Tento posudzovaný údaj logicky zodpovedá účelu vymedzenia lehoty na predloženie vstazmenky na platenie v súlade s článkom I § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. Žalobca sa nestotožnil so záverom, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedená doložka „do“, a to tak, že by údaj mal znieť „na platenie predložiť v lehote do 4 rokov od vystavenia“, čo nemá žiadnu oporu v jazykovom výklade. Údaj „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkuruje s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pretože ide o dva rozličné údaje s dvoma rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, teda nejde o vnútorný rozpor zmenky. Prvý z nich určuje údaj zročnosti zmenky, t.j. podľa neho zmenku charakterizujeme a o aký typ ide z hľadiska zročnosti, druhý z nich určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie. Pokiaľ ide o argument v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.01.2011 sp. zn. 1 Obdo 59/2010, tak o túto skutkovú situáciu sa v danom prípade nejedná, a preto nie je možné argumentovať predmetným rozhodnutím. Žalobca mal za to, že záver okresného súdu je nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

K doručenému odvolaniu žalobcu sa opatrovník žalovaného nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

V súvislosti s podaným opravným prostriedkom žalobcu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 212 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

Za aplikácie vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. bol napadnutý rozsudok okresného súdu preskúmaný len v rozsahu odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní zo dňa 6.3.2014. Základným odvolacím dôvodom žalobcu bola námietka nesprávneho právneho posúdenia veci prvostupňovým súdom, pokiaľ dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti.

Z obsahu spisového materiálu krajský súd zistil, že návrhom na uplatnenie pohľadávky, podaným na Okresný súd v Čadci dňa 28.03.2013, si žalobca uplatnil svoju pohľadávku voči žalovanému vyplnením vzorového tlačiva A v zmysle čl. 4 bod 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca si podľa návrhu uplatňoval a) zmenkovú sumu vo výške 112 Eur, b) zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 112 Eur od 25.11.2010 do zaplatenia, c) 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy 112 Eur od 8.2.2011 do zaplatenia, d) zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, t.j. 0,37 Eur, e) náhradu trov konania. Žalobca k návrhu pripojil originál zmenky vystavenej dňa 2.7.2010 v Čadci na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, žalovaným ako vystaviteľom. Žalovaný ako vystaviteľ je na zmenke označený menom a priezviskom, adresou, rodným číslom a zmenku podpísal. Na zmenke je vyplnená zmenková suma 112 Eur, zmenkový úrok 0,25% denne od 25. novembra 2010, ďalej údaje „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, ako aj údaj o čísle zmluvy 50850050. Na rubopise zmenky je uvedený indosament, ktorým pôvodný veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosoval zmenku na žalobcu.

Krajský súd prejednaním veci zistil, že žalovaný vystavil v Čadci zmenku. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy 50850050 a záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti

POHOTOVOSŤ, s.r.o. sumu stodvanásť Eur, zmenkový úrok 0,25 % denne od 25. novembra 2010, Splatné: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, ako vystaviteľ označený žalovaný, s miestom bydliska, uvedením rodného čísla a podpisom vystaviteľa, s dátumom vystavenia zmenky 2. júla 2010 na zmenkovú sumu 112 Eur. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. indosovala zmenku na žalobcu, ktorý je zahraničnou právnickou osobou, bez uvedenia dátumu.

Podľa článku I, § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., majiteľ môže postihom žiadať: 1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané; 2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti; 3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy; 4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa článku I, § 75 zákona č. 191/1950 Zb., vlastná zmenka obsahuje: 1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; 2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu; 3. údaj zročnosti; 4. údaj miesta, kde sa má platiť; 5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť; 6. dátum a miesto vystavenia zmenky; 7. podpis vystaviteľa.

Podľa článku I, § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., zmenku možno vystaviť: na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dате vystavenia, na určitý deň.

Podľa článku I, § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb., zmenky s iným časom zročnosti alebo s postupnou zročnosťou sú neplatné.

Podľa článku I, § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dате vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, s ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke sumu v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon neviaže vznik zmenkových záväzkov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré zákon predpisuje.

Zmenka vlastná predstavuje záväzok výstavcu zmenky vyplatiť pri splatnosti zmenky v mieste v zmenke určenom zmenkovú sumu riadnemu majiteľovi zmenky.

Čo sa týka samotnej žalobcom predloženej zmenkovej listiny, v tomto prípade ide o zmenku vystavenú na videnie, teda o tzv. vistazmenku podľa ust. čl. I. § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. Táto skutočnosť vyplýva z textu zmenkového vyhlásenia žalovaného, ktorý sa zaviazal zmenkovú sumu zaplatiť pri predložení. Aj keď vyššie citované ust. čl. I. § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, môže ten, kto zmenku vystavil, túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu. Lehota, ktorá je uvedená na zmenke plynie od dátumu, kedy bolo možné najskôr zmenku predložiť na platenie, a nie tak, ako je to bežné, od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke - § 77 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. V tomto prípade žalovaný v zmenkovom vyhlásení podľa ust. čl. I. § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. určil dlhšiu lehotu na predloženie vistazmenky, a to v dĺžke 4 rokov od vystavenia. Zmenka tak obsahuje jednoznačný údaj o tom, že sa jedná o vistazmenku, ktorú oprávnený majiteľ zmenky môže predložiť na platenie do 4 rokov odo dňa jej vystavenia. Zmenka okrem toho obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti na platnú vlastnú zmenku. Zo zmenky je zrejmé, že v texte obsahuje označenie, že sa jedná o zmenku, obsahuje bezpodmienečný sľub vystaviteľa uvedenú peňažnú sumu zaplatiť, obsahuje údaj miesta, kde sa má platiť, meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť a obsahuje tiež dátum a miesto vystavenia zmenky a podpis vystaviteľa. Z takto vystavenej zmenkovej listiny vznikol žalovanému záväzok voči majiteľovi zmenky zaplatiť zmenkovú sumu s príslušenstvom. Vistazmenka je pritom v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zmenkou, ktorá je splatná dňom jej predloženia.

Odvolací súd odlišne od prvostupňového súdu považoval zmenku predloženú žalobcom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplatím pri predložení“ za zmenku platnú, splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z čl. I. § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.. Splatnosť zmenky nastáva v

momente jej predloženia, pričom predložiť ju bolo možné podľa čl. I. § 34 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Nestotožnil sa preto odvolací súd s vyjadreným záverom okresného súdu, že v zmenke sú uvedené dve možnosti splatnosti.

Z tohto odlišného záveru odvolacieho súdu, bol preto napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd v novom konaní nárok zo zmenky uplatnený žalobcom opätovne posúdi podľa zákona č. 191/1950 Zb., pričom bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu o tom, že žalobcom predložená zmenka je zmenkou platnou.

Podľa § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.